

2019

Výročná správa

Savio 2019

Príhovor

S Božou a vašou pomocou sa v roku 2019 uskutočnilo mnoho dobra. Ukončili sme dvojročný projekt výstavby dielne v Kakume, na ktorý plynule nadviazala Tehlička 2020. Vyslali sme mnohých dobrovoľníkov, krátkodobých na Zakarpatskú Ukrajinu a ročných do Tanzánie, Kene a na Luník 9. Hoci sa ich služba ukončila veľmi netradične, doslova panickým útekem, zanechali hlbokú brázdnu, ktorá dáva nádej na novú úrodu. Spomedzi mnohých je to napríklad projekt pestovania ovocných stromov v Tanzánii, ten robíme spolu s firmou Tamu Tamu, ktorej zakladateľkou je pani Hana od Nitry, ale žijúca v Tanzánii. Hoci tento projekt v silnej konkurencii neprešiel, z darov na misie sa podarilo odštartovať výsadbu 450 jabloní, spolu so školením mladých v saleziánskej škole v Mafinge. Už budúci rok by mali jablone prinášať úrodu, a tak zabezpečiť škole nielen prilepšenie k strave, ale aj finančný príjem, ktorý môže byť veľkým krokom k sebestačnosti školy. V roku 2020 už projekt jabloní prešiel, a tak sa s pomocou zdrojov zo SlovakAidu vysadí 10 000 jabloní a drobní farmári budú vyškolení a sprevádzaní pri starostlivosti o ne.

Sme vám za vašu podporu a dôveru vďační a prosíme vás o kritické prečítanie tejto výročnej správy. Neváhajte nás kontaktovať s návrhmi a podnetmi, ako by sme našu prácu spolu s vami mohli robiť ešte lepšie.

Štefan Kormančík, SDB, misijný delegát
Predseda SAVIO o.z.

O nás

Sme občianske združenie, ktoré saleziánskym štýlom vytvára priestor pre solidaritu s chudobnými a skvalitňuje život mladých v menej rozvinutých krajinách. Prostredníctvom projektov, zbierok a práce dobrovoľníkov pomáhame ľuďom v neľahkej životnej situácii.

SALEZIÁNSTVO

Sme súčasťou širokého misijného poslania Saleziánov don Bosca. S nimi realizujeme naše projekty doma či v zahraničí. Celá naša činnosť sa nesie v saleziánskom štýle.

AKTIVITA

Získavanie finančných prostriedkov je len jedným z nástrojov na šírenie dobra. Cez projekty a programy inšpirujeme ľudí, aby s nami rôznymi spôsobmi pomáhali deťom a mladým v menej rozvinutých krajinách.

DOBROVOĽNÍCTVO

Práca dobrovoľníkov je priamym prejavom solidarity a neoddeliteľnou súčasťou našich aktivít. Vysielame ich do rôznych krajín a zapájame do programov na Slovensku. Dobrovoľníci nadobúdajú cennú skúsenosť pre ich osobnostný rast.

SOLIDARITA

Prinášame príbehy mladých z chudobných krajín a pozývame ľudí k solidarite a spoluzodpovednosti. Konkrétnymi aktivitami pomáhame v menej rozvinutých krajinách a regiónoch.

„SAVIO VYTVÁRA
PRIEŠTOR PRE AKTÍVNE
ŠÍRENIE DOBRA“

Štruktúra združenia

VALNÉ ZHROMAŽDENIE

Zasadnutie najvyššieho orgánu občianskeho združenia sa v roku 2019 konalo 18. septembra. Program: schválenie Výročnej správy a Finančnej správy za rok 2018, predstavenie rámcového plánu na rok 2018/2019, zhodnotenie Tehličky 2019.

VALNÉ ZHROMAŽDENIE

Štefan Komančík SDB
predseda

Ján Mihálik
konzultant SDB

Anna Kosnáčová
misie SDB

Ján Rešutík
riaditeľ kancelárie

ZAMESTNANCI

Ján Rešutík
riaditeľ kancelárie

Zuzana Kovalová
office manažérka

Adriana Mahdalová
projektová manažérka

Zuzana Suchová
fundraising a PR
manažérka

Veronika Rendeková
koordinátorka programov
adopcií

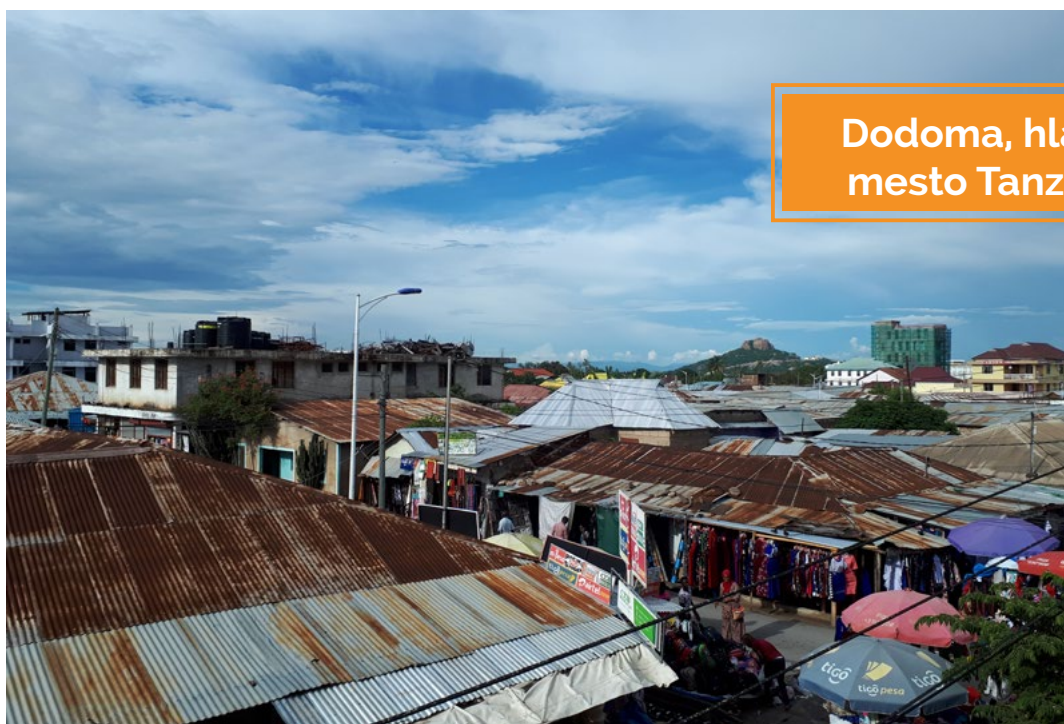
ASISTENTI PROJEKTOV – DOBROVOĽNÍCI

Lenka Kytýrová, Zuzana Vnenčáková, Vefa Ismayilová

REVÍZORKA

Zuzana Petrášová

DÔLEŽITÉ UDALOSTI

Dodoma, hlavné
mesto Tanzánie

Zahájenie spolupráce s Tanzániou

V januári 2019 sme po prvý raz vyslali našich dobrovoľníkov do východoafrickej Tanzánie. Dve Márie odštartovali svoju misiu v **hlavnom meste Dodome**. V auguste ich nasledovali ďalšie dobrovoľníčky Kristína a Laura, tie putovali **do netradične chladnej Mafingy**. V oblasti Mafingy

a Iringy sa darí aj jablkám, ktoré sú v Tanzánii považované za exotické ovocie. Nielen výsadba a pestovanie jabĺk, ale aj kurzy starostlivosti o jablone pre študentov, boli možné aj vďaka ich prítomnosti v seminári. Viac o tomto projekte sa môžete dočítať v kapitole Projekty.

S adopciami po Slovensku

Začiatkom jari a na jeseň 2019 SAVIO navštívilo niekoľko saleziánskych stredísk a niektoré kultúrne miesta na východnom a strednom Slovensku. Cieľom našich ciest, v rámci kampane **DARUJ LAVICU**, bolo predstaviť verejnosti náš pravidelný darcovský program **Adopcie na diaľku**. Aj vďaka nemu majú už niekoľko rokov chlapci z centra Bosco Boys a študenti na 16 saleziánskych školách v Južnom

Sudáne a Sudáne šancu vzdelávať sa. Dôkazom, že takáto pomoc má význam a prináša konkrétnu zmenu do života týchto detí a mladých, sú aj mnohé úspešné príbehy tých, ktorí sa dokázali postaviť na vlastné nohy. Niektoré z nich si účastníci mohli vypočuť aj počas **našich prezentácií z úst bývalých študentov centra Bosco Boys**, či **našich dobrovoľníkov**, ktorí pôsobili v spomínaných krajinách.

Návšteva z Kéraly

Vďaka zbierke Tehlička 2019 v prvý aprílový týždeň Slovensko navštívil salezián Joy Nedumparambil z Kéraly v Indii. Prišiel sa podeliť so svojimi skúsenosťami, ale aj vydať **svedectvo o mohutných povodniach**, ktoré

v Kérole zničili 20 000 domov. Počas svojej návštevy absolvoval prednášky a besedy na školách či farnostiach v Bratislave, Košiciach, Bardejove, Dubnici nad Váhom. Záujem o rozhovor s ním prejavili aj médiá.

Marsabit, miesto nových príležitostí

Hlavným cieľom projektu v Marsabite, ktorý odštartoval v roku 2019, je **budovaním praktických zručností prispieť k zníženiu nezamestnanosti mladých ľudí** v Keni. V tomto kraji dlhodobo pretrváva vysoká miera nezamestnanosti mladých. Špecifickým cieľom je preto zlepšiť prístup mládeže k praktickým zručnostiam.

Miestom intervencie je Technický inštitút Dona Bosca v Marsabite, hlavnom krajskom meste, kde sme s podporou SlovakAid v minulosti zrealizovali projekt na podporu vzdelávania žien. Tento krát chceme dosiahnuť 3 ciele,

V saleziánskom kolotoči

ktoré doplnia a plynule nadviažu na predchádzajúce intervencie. Prvým cieľom je **otvorenie nového elektro-technického kurzu so špecializáciou na solárne technológie**.

V kraji Marsabit je vysoký dopyt po elektrotechnických zručnostiach. V záujme dosiahnutia daného cieľa bude zrekonštruovaná a vybavená budova kurzu, zrealizovaná propagácia a naštartovaná samotná výučba všeobecnej elektrotechniky a špecializácie na solárne technológie, súčasťou kurzu bude aj odborná prax. Plánujeme vyškoliť **20 študentov ročne**. Cieľovou skupinou je nezamestnaná mládež, najmä muži.

V rámci projektu budú realizované aj aktivity smerujúce k dosiahnutiu vyššej zamestnanosti absolventov, čo je druhý plánovaný cieľ. Súčasťou bude seminár profesijnej orientácie,

tréning podnikateľských zručností, distribúcia štartovacích balíčkov, umiestňovanie absolventov na trhu práce a ich následné sprevádzanie. **Chceme dosiahnuť 80 % zamestnanosť absolventov** do pol roka od ukončenia projektu.

Tretím plánovaným výsledkom je **lepší prístup k praktickým zručnostiam pre ženy z vidieka**. Dievčatá z dedín majú obmedzené možnosti študovať na učňovke, keďže škola nedisponuje internátom pre ženy. V projekte je preto zahrnuté **zriadenie dievčenského internátu**, ktorý zlepší prístup k praktickým zručnostiam cieľovej skupiny žien z vidieka a zároveň zvýši počet študentiek učňovky 50%. **Projekt začal 5. augusta 2019 a potrvá do 31. júla 2021**. Je podporený z prostriedkov SlovakAid dotáciou vo výške 240 630 eur.

Zranené zostalo nielen telo, ale aj duša ľudí

(z rozprávania brata Jima Comina, ktorý pôsobí priamo v Marsabite)

„Marsabit je domovom troch kmeňov: Gabra, Borana a Rendille, ale zo Somálska prichádzajú tisíce utečencov, ktorí vytvárajú podobnú situáciu ako utečenecké tábory v Južnom Sudáne. V ich živote stále panuje domorodý duch. **Naša saleziánska sestra si musela žiadať povolenie od rodičov, aby sa mohla stať mniškou a kongregácia musela rodičom zaplatiť osemdesiat kráv**, pretože keby sa vydala, rodina by získala osemdesiat kráv od rodiny jej manžela. Rodiny chcú mať veľa dcér, pretože to znamená mať veľa kráv z ich vydaja. V Keni našťastie neexistuje neľudská dráma detských vojakov ako v Južnom Sudáne.

Misionár v ťažkých situáciách musí milovať a je ochotný ponúknuť svojim bratom a sestrám aj vlastný život, tak ako to urobil Ježiš.

Rany z vojny zredukovali a zranili celú spoločnosť, zranené zostalo nielen telo, ale aj duša ľudí. Vojna spôsobuje chudobu a situácie, v ktorých nie je nič isté, iba utrpenie. **Mnoho detí je opustených, pretože prišli o rodičov a my ako saleziáni sme povinní sa o ne postarať.**

Nech Zmŕtvychvstalý Kristus prinesie lúč vzkriesenia a nádeje na lepšiu budúcnosť našej mládeže.“

SPOLUPRÁCA

V našich aktivitách sme aj v roku 2019 úzko spolupracovali so Saleziánmi don Bosca na Slovensku ako aj v zahraničí. Na Slovensku **sme spoločne pracovali na príprave a vysielaní dobrovoľníkov do rozvojových krajín, realizácii Tehličky, organizovaní prezentácií v rámci programu Adopcie detí a tried**, ako aj pri iných aktivitách. Spoluprácu sme rozvíjali aj so saleziánskymi organizáciami **Domka** – Združenie saleziánskej mládeže, **Laura** – Združenie mladých, **FMA** – Dcéry Márie Pomocnice, **ASC** – Združenie saleziánov spolupracovníkov, ako aj so **Združením exalievov** don Bosca na Slovensku.

Vďaka grantu z **Iuventy** v rámci programu Európskeho zboru solidarity sme v roku 2019 hosťovali na Slovensku **dve dobrovoľníčky z Azerbajdžanu**. Aktívne sme sa zapájali do činnosti Platformy rozvojových organizácií – **Ambrela**, ktorá nám ponúka priestor na spoluprácu s inými rozvojovými organizáciami na Slovensku.

Pri svojich domácich aktivitách a projektoch sme spolupracovali aj s množstvom ďalších inštitúcií a združení, škôl, farností a podobne.

Pri implementácii projektov rozvojovej spolupráce v zahraničí, ako aj projektov vysielania dobrovoľníkov, sme aktívne spolupracovali s agentúrou **SlovakAid**. V roku 2019 sme naďalej budovali partnerstvo s Východoafrickou saleziánskou provinciou a jej jednotlivými rozvojovými organizáciami **BoscoAid** (Sudán a Južný Sudán), **Don Bosco Development Outreach Network** (Keňa), ako aj **Don Bosco Networks** (Tanzánia). Na medzinárodnej úrovni bolo významným míľnikom zapojenie sa do siete saleziánskych rozvojových organizácií **Don Bosco Network**, ktorej aktívnym členom sme od roku 2018. Členstvo v tejto strešnej organizácii nám otvorilo dvere k spolupráci s ďalšími zahraničnými saleziánskymi organizáciami, aktívnymi v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci.

NAŠE AKTIVITY

Tehlička 2019

India, Kérala

Hrubý výnos zbierky predstavuje sumu **137 141,07 eur**. Náklady na konanie zbierky boli 21,23 percent. Čistý výnos bol **107 409,57 eur**. Za vyzbierané finančné prostriedky pomôžeme Kérale opraviť povodňou poškodené domy či nanovo postaviť tie úplne zničené a zároveň zabezpečiť spôsob živobytia pre najviac zasiahnuté rodiny. Projekt uprednostní rodiny, ktoré sú z ekonomicky slabších oblastí a žijú pod hranicou chudoby. Občianske združenie SAVIO spolupracuje s miestnymi Saleziánmi don Bosca, ktorí v Kérale pôsobia od začiatku 20. storočia.

Do zbierky bolo priamo zapojených 95 mater-ských, základných a stredných škôl, 22 mládež-nických stredísk SDB a ďalších spoločenstiev, 13 farností a taktiež 2 firmy v obciach a mestách na celom Slovensku. Všetkým zapojeným boli zaslané propagačné a podkladové materiály, ktoré slúžili nielen pre kampaň ku zbierke, ale i ako pod-klady pre výchovu a vzdelávanie v oblasti rozvojovej pomoci. V rámci zbierky školy realizovali s naším súhlasom vlastné aktivity, ktoré slúžili jej zámeru.

Ďakujeme
všetkým
darcom a
zapojeným!

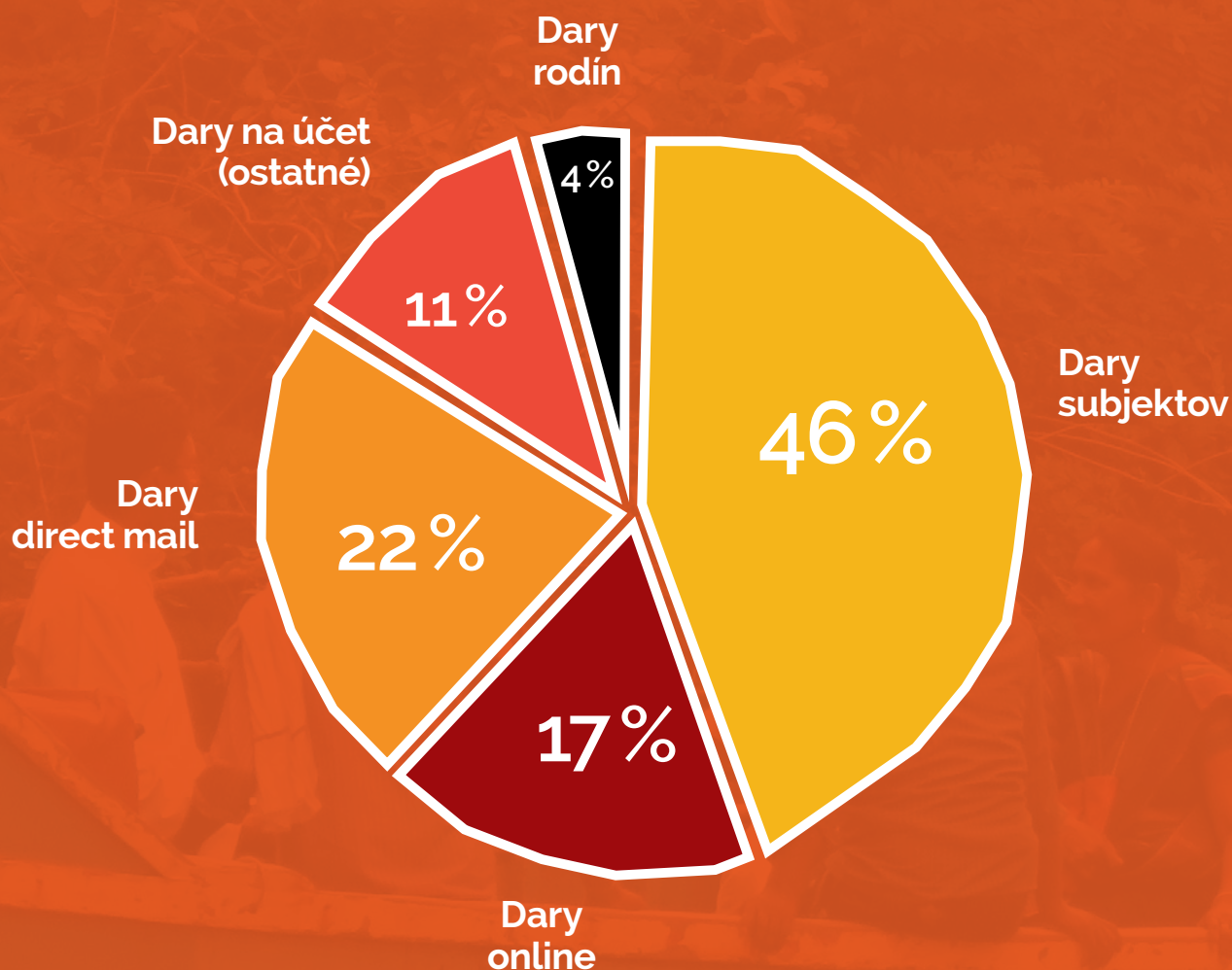

**VRÁŤME,
ČO VODA
VZALA**

V auguste 2018 zasiahli oblasť Kérale v Indii ničivé povodne, ktoré pripravili tisíce ľudí o strechu nad hlavou.

Pridajte sa priamo na www.tehticka.sk

Verejná zbierka Tehlička 2019: rozdelenie hrubého výnosu podľa zdroja darov

Dary subjektov	63 347,01 €
Dary direct mail	30 442,27 €
Dary na účet (ostatné)	14 303,35 €
Dary online	23 762,94 €
Dary rodín	5 285,50 €

Spolu

137 141,07 €

Odstraňovanie vody z príbytku

Domy pre rodiny postihnuté povodňou

Finančná pomoc rodinám

Projekty

Absolventi tréningu pedagogických zručností v Boys Town

ČO JE NOVÉ V BOYS TOWN?

Nairobi, 2018 – 2020

Hlavným cieľom projektu Podpora zamestnanosti v elektrotechnickom priemysle je znížiť nezamestnanosť mladých ľudí v Keni budovaním praktických zručností. Cieľovou skupinou sú chudobní mladí ľudia zo slumov v Nairobi, ktorí majú obmedzené možnosti na získanie vzdelania. Špecifickým cieľom projektu je preto zlepšiť možnosti znevýhodnenej mládeže hlavného mesta Kene uplatniť sa na trhu práce.

Výučba prebieha vo vládou certifikovanom Technickom inštitúte Don Bosco Boys Town v Nairobi. Elektrotechnický priemysel sa v Keni rýchlo rozvíja, na trhu však chýba kvalifikovaná pracovná sila, ktorá vie zabezpečiť inštaláciu a údržbu zariadení.

Od augusta 2018 sme v rámci projektu postupne vybavili učebne nábytkom

a tréningovým materiálom. Otvorili sme nový kurz chladenia a klimatizácie, kde sa už prihlásilo 26 úspešných študentov všeobecného elektrotechnického kurzu. 20 študentov úspešne zložilo záverečnú štátnu skúšku NITA. Zorganizovali sme seminár profesijnej orientácie a tréning podnikateľských zručností, ktorých sa zúčastnilo 235 študentov. Realizujeme duálne vzdelávanie študentov, ktoré absolvovalo 39 študentov. 29 pedagógov absolvovalo tréning pedagogických zručností, 54 ľudí z personálu učňovky absolvovalo tréning na prácu s mládežou zo znevýhodneného prostredia a 338 študentom boli poskytnuté psychologické služby. 20 absolventom štúdia odovzdáme štartovacie balíčky nástrojov.

Projekt pomohol vybaviť aj vybrané odbory novými nástrojmi a materiálmi, vďaka ktorým sa zvýši kvalita praktickej výučby a atraktivita študentov pre budúcich zamestnávateľov.

Projekt bol spustený 7. augusta 2018 a potrvá do 31. júla 2020 a bol podpo-

rený z prostriedkov SlovakAid dotáciou vo výške 175 352 eur. Zároveň chceme poďakovať aj všetkým našim darcom, ktorí tento projekt podporili vo výške 4 467 eur. Všetkým darcom a SlovakAid vyjadrujeme úprimnú vďaku. Pomohli ste zmeniť mnohé mladé životy.

MAFINGA V TANZÁNII A JABLKOVÝ SAD

Pani Hana, rodáčka z Nitry, ale žijúca v Tanzánii, nadšená rozvíjateľka farmy Tamu Tamu Tanzánia, sa na nás obrátila s prosbou o napísanie spoločného projektu na čerpanie eurofondov. S jej návrhom sme nadšene súhlasili, nakoľko pri hľadaní účinných projektov sa nám spolupráca s podnikateľmi javí ako možná cesta k projektom, ktoré skutočne dajú ľuďom udržateľné zamestnanie. Naša projektová manažérka strávila dva mesiace v intenzívnej komunikácii s Hanou, so saleziánmi

v Tanzánii a s európskymi úradmi, kým bol vyše stostránkový odborný dokument odovzdaný. Hoci sa projekt dostal medzi mnohými žiadateľmi do prvej desiatky, neprešiel, lebo podporené mohli byť len prvé štyri.

Táto prípravná komunikácia však vzbudila u Tanzánijských saleziánov veľký záujem, a tak sme sa rozhodli finančnú čiastku, ktorá mala slúžiť ako povinné spolufinancovanie, použiť na podporenie samostatného malého projektu.

V strednej internátnej škole, Seminár Dona Bosca Mafinga, boli študenti vyškolení, ako správne sadiť jablone, ako sa o ne starať a ako o tri roky s radosťou zbierať ich úrodu. Jablká sú pre Tanzánijčanov tzv. exotické ovocie, ktorému sa v regióne Iringa pri odbornej starostlivosti darí. Pestovanie jabloní si v Tanzánii vyžaduje špeciálne vyšľachtené jablone a extra starostli-

Radost' z dobre vykonanej práce

Mladý chameleón na pučiacej jabloni týždeň po vysadení

vosť a lásku, ale výsledok je skvelý. Pestovaniu jabĺk sa doteraz v Tanzánii rozsiahlejšie nevenovali a jablká boli dovážané z iných krajín.

Študenti seminára **pod vedením dvoch našich dobrovoľníčiek, Laury a Kristíny, a po Haninom zaškolení, vysadili 450 jabloní.** Budúcim predajom jabĺk si táto škola prilepší k rozpočtu, bude môcť zlepšiť kvalitu stravy a zároveň žiaci získajú zručnosti v pestovaní jabloní, v ktorom môžu pokračovať aj po návrate do svojich domovov.

31. októbra 2019 je deň, kedy sa oficiálne začal celý **projekt, ktorý je naplánovaný na päť rokov.** V seminári sa už kedysi jablká pestovali vo veľkom množstve, avšak zlou starostlivosťou tieto jablone prestali rodiť ovocie, nie-

ktoré z nich vyschli a iné spia. Čakala nás náročná práca, všetky suché stromy bolo treba vyklčovať a odstrániť suché konáre a iné nečistoty z budúceho jablkového sadu. Potrebovali sme vyčistiť také veľké územie, na ktoré by sa zmestilo štyristopäťdesiat nových stromčekov. Do práce sme zapojili aj chlapcov, ktorí si zobrali svoje motyky a **každý deň aspoň hodinu pracovali.** Chlapci sú veľmi šikovní a pracovití.

Pre každú sadeničku bolo potrebné vykopať dieru, vymerať správne odstupy medzi stromčekmi, jamu doplniť hnojivom a vápnom, okolie stromčekov posypať fosfátom a vápnom a množstvo iných prác, aby stromček mohol úspešne rásť a prinášať úrodu.

Tento projekt bol financovaný zo zdrojov Misijného oddelenia saleziánov na Slovensku v hodnote 10 000 eur a **s veľkou pomocou pracovníkov SAVIO o.z.,** ktoré by aj v budúcnosti chcelo pomáhať školiť malých farmárov v sadení jabloní a tým im dať možnosť zvýšiť si príjem z ich predaja. Čas ukáže, všetko je v Božích rukách. **Všetkým zúčastneným chceme vyjadriť veľkú vďaku za každú kvapku potu, každý cent a každú sadeničku, ktorá čoskoro zakvitne a prinesie tomuto svetu krásu a úžitok.**

Večerná svätá omša

171 darcov
237 chlapcov
v adopčnom
programe

Adopcia detí v Keni

Saleziáni už od roku 1986 pomáhajú v hlavnom meste Kene v Nairobi deťom ulice, ktoré sa životom pretĺkajú bez podpory rodičov či príbuzných. Ponúkajú im náhradný domov a základné vzdelanie v centre **Bosco Boys**. Jeho súčasťou je aj základná škola Don Bosco Primary School, ktorú navštevujú aj ďalší chlapci a dievčatá z chudobných rodín z okolia. Po ukončení základnej školskej dochádzky sa žiaci s dobrými výsledkami môžu uchádzať o štúdium na strednej a vysokej škole, v ktorom ich vedenie centra naďalej podporuje. Žiakom so slabším prospechom umožňuje vyučiť sa remeslu ako napríklad stolár, zvärač, automechanik a pod., vo vlastných dielnach centra Bosco Boys alebo na iných saleziánskych technických učilištiach.

Vďaka programu **Adopcie detí** sme aj tento rok spoločne pomohli zabezpečiť týmto deťom ubytovanie, stravu, šatstvo, školské pomôcky, či zdravotnú starostlivosť. Od minulého roka sa nám zároveň podarilo spolu s našim partnerom – saleziánmi v centre Bosco Boys **zvýšiť počet chlapcov v centre**. Momentálne máme do programu zaradených **237 chlapcov**, z nich **171 chlapcov** je aktívne podporovaných slovenskými darcami. Tretina podporovaných chlapcov sú študenti stredných škôl.

Don Boscovi chlapci

Žiť, či prežiť?

(zo skúseností našich dobrovoľníkov)

S odchodom chlapcov sa náplň našej práce zmenila. Tempo života sa síce spomalilo, no častokrát nám pri rôznych situáciách tep vyskakuje veľmi vysoko. Začíname a končíme deň každodennou rutinou, no každý je úplne iný. Prebrali sme starostlivosť o sliepky a kuriatka, perieme a zašívame uniformy a pyžamá, perieme deky, robíme pre deti počítačovú učebňu, pomáhame s administratívnou prácou, staráme sa o záhradku a **chodíme do „terénu“ hľadať nových chlapcov, ktorí by k nám do centra mohli so začiatkom nového školského roka prísť.** Do "terénu" chodievame buď so sociálnym pracovníkom Teddym alebo sa cez víkendy pridáme k bratom saleziánom, ktorí navštevujú rôzne miesta a pracujú s mladými v ohrození. Teddy, vysoký a chudý Keňan, z ktorého srší dobrota, láskavosť a pokora, pracuje na rôznych miestach ako sociálny pracovník už vyše 15 rokov. V jednom z bežných rozhovorov o kultúrnych rozdieloch nám prezradil, že veľa ľuďom z jeho kmeňa Luo do pätnásteho roku života vytrhnú šesť spodných zubov. Vraj to zvykli robiť, aby v prípade, že človek bude chorý a nebude vládať otvoriť ústa, ho pomocou tejto medzery mohli nakrmiť. No v dnešnej dobe sa už od tohto zvyku upúšťa. S Teddym sme krátko po tom, ako chlapci odišli na prázdniny domov, začali brázdiť miestami, o ktorých sme si ani nepredstavovali, že ich vôbec niekedy v živote navštívime.

DOMOV, ČI MIESTO PREŽITIA?

Slum. Prvý, ktorý sme navštívili sa volá Huruma. Nachádza sa v prostredí veľkej diverzity. Mix kresťanov, moslimov, Eritrejcov, Somáľčanov a rôznych iných etnických, kultúrnych a náboženských skupín robí z tohto prostredia **vcelku nebezpečné miesto**. Avšak vďaka miestnej „babičke“ sme mali možnosť spoznať 5 rodín, ich príbehy a ich až príliš skromné príbytky. Táto ženička, ako sme sa neskôr dozvedeli, sa stará a pomáha mnohým rodinám v slume a preto ju mnohí považujú za svoju babičku, aj keď v skutočnosti ňou nie je. Ako sme kráčali úzkymi a často desivými uličkami v slume, počuli sme deti pokrikovať *beloch, beloch* v svahilskom jazyku. Niektoré k nám pribehli, chytili nás za ruku a chvíľu kráčali spolu s nami, iné nám len zamávali alebo sa na nás usmiali. Od Teddyho sme sa dozvedeli, že na tomto mieste by sme bez tejto postavou malej pani ako belosi neprešli len tak, aby sa nám nič nestalo. Ale keďže táto miestna **babička mala rešpekt aj u gangov** a mnohých ľudí zo slumu, prechádzali sme v bezpečí, akoby sme boli doma.

Zabočili sme do malej, tmavej uličky. Zatvorili sme z plechov pozliepané ošarpané dvere a ocitli sme sa na mieste, kde by sme si ani nepredstavili, že môže byť ďalšia ulička, malý spoločný dvor a asi 8 plechových domčekov. Ostýchavo sme čakali pred dverami, kým nás viackrát nevyzvali, aby sme vstúpili. Vošli sme dnu. Na ploche asi tri metre štvorcové bola jedna malá posteľ, malý ošarpaný vyplznutý gauč, jeden kus skrine, maličký televízor a ilegálne natiahnutá elektrina, napojená priamo cez káblíky na spotrebič. Okrem toho nezvyšoval už žiaden priestor a ledva

Naši dobrovoľníci Pavol a Mária v teréne

sme sa do domčeka vošli všetci. Maličká posteľ slúži na spánok mame s dvoma malými deťmi a najstarší syn, asi 9 ročný chlapec spáva buď na stoličke alebo vonku na ulici. Jeho mamina ho častokrát ide v noci hľadať, aby prišiel spať domov. Noc na ulici je veľmi nebezpečná, veľa gangov, šikany, násillia či znásilnení. **Nechce, aby sa jej syn zaplietol do gangov a trestnej činnosti, no nevie to nijako zmeniť.** Pri týchto slovách sa mamine vtisli slzy do očí. **Možnosť, aby jej syn prišiel do rehabilitačného centra** a potom sa opäť vrátil do školy, ju naplnila nádejou a vravela, že ho istotne bude pripravovať na to, aby sem prišiel. Táto žena si denne hľadá prácu, ale konkurencia je veľmi veľká. Niekedy sa jej podarí niečo si zarobiť praním či predajom malých vecí. Predávať drogy nechce, hoci by to pre ňu mohlo znamenať vyšší zárobok, no aj oveľa väčšie nebezpečenstvo. S touto statočnou ženou sme sa rozlúčili a pevne dúfame, že sa jej synovi podarí v januári prísť do nášho centra.

Dobrovoľníčky Monika a Dominika s chlapcami

Takýchto domácich návštev sme absolvovali s Teddym už vyše 30. Boli sme v slumoch Huruma, Mukuru, Kibera, Githurai 44 a Soweto. Niektoré domčeky mali len matrac a pár plastových nádob na vodu, na ktorých sa sedelo. Boli sme drasticky konfrontovaní s veľkou chudobou a nedostatkom. **Narušilo to všetky naše komfortné zóny a vrhlo to nový pohľad na pohodlie, ktoré doma máme.**

OTÁZKY BEZ ODPOVEDE

Po tomto zistení nás zasiahol veľký pocit bezmocnosti. **Má humanitárna pomoc, misie alebo naša prítomnosť vôbec nejaký zmysel?** Máme vôbec možnosť pomôcť týmto ľuďom alebo sme to len my, ktorí touto skúsenosťou niečo získame? Ako by vyzerala Afrika bez kolonizácie, bez humanitárnej pomoci, bez misionárov? Ťažko povedať. Určite však táto pomoc nie je čierno-biela. V niečom

to posúva, no v niečom poriadne zabrzdí. Možno to vnímať ako odkaz, že **pomoc je potrebná tam, kde je o ňu požiadané.** Jednorázová materiálna pomoc môže paradoxne narobiť viac škody ako úžitku.

ŽIVOT JE ZVLÁŠTNY

Táto myšlienka nás prepadne mnohokrát. Keď ideme jesť chutné navažené jedlo a vnímame, že **ešte včera sme videli hladujúce deti.** Keď umývame riad teplou vodou a vieme, že asi tak 3 milióny ľudí pár kilometrov od nás má určitý prídelený studenej vody na deň. Keď sa cítime bezpečne, potom ako v noci zavrú brány a stráži nás 20 strážnych psov, pričom deti žijúce v slumoch sa boja vyjsť v noci na záchod, preto svoju potrebu vykonajú dnu. Život je zvláštny, lebo **vnímame to, kde sme teraz, to, kde sme žili a žiť budeme a to, kde žijú títo ľudia. Čím sme si to zaslúžili?**

Adopcia tried v Južnom Sudáne

50 DARCOV

Jednou zo základných prekážok rozvoja krajiny je negramotnosť. V Južnom Sudáne nie je samozrejmosťou ani len základné vzdelanie. Škôl je málo, chýbajú im vhodné priestory, vybavenie aj kvalifikovaní učitelia. Pre mnohé deti ostávajú školy stále nedostupné, či už kvôli veľkým vzdialenostiam alebo vysokým nákladom na štúdium.

Krajina je v zlej ekonomickej situácii, dlhodobo bojuje s potravinovou krízou, i so stále veľkým počtom cca 3,5 milióna vnútorne vysídlených osôb, ktoré žijú v jednotlivých utečeneckých táborech v krajine.

Saleziáni Don Bosca spravujú v Južnom Sudáne 16 škôl rôznych stupňov vo viacerých mestách a okolitých osadách. Vďaka spolupráci s miestnym partnerom BoscoAid prostredníctvom programu **Adopcie tried v Južnom Sudáne od roku 2009** pomáhame na mieste pokrývať časť nákladov na energie, školské pomôcky, uniformy, stravu, hygienu pre viac ako 5000 žiakov. Tento rok sa nám aj vďaka kampani **Daru lavicu** podarilo o čosi viac poukázať na potreby tejto krajiny a rozšíriť možnosti pre tých, ktorí by sa radi zapojili do dlhodobej pomoci saleziánskym školám.

Vzdelanie mi pristane

SPRÁVY zo SUDÁNU

(Don Charles Taban (SDB), riaditeľ odbornej školy v El Obeid)

V rámci programu Adopcia tried už niekoľko rokov naši darcovia zo Slovenska podporujú aj saleziánsku odbornú učňovku v meste El Obeid v Sudáne. O tom ako na tejto škole začal nový akademický rok, aj o úspechoch jej študentov píše riaditeľ školy, salezián Charles Taban.

Akademický rok 2019 - 2020 začal na našej technickej škole množstvom zaujímavých aktivít, ktoré sme sa snažili zamerať na blaho našich študentov a ich profesionálnu formáciu. Okrem správ o dobrých výsledkoch získaných na diplomových skúškach sme znovu spustili pre našich chlapcov odbor stolárstva, ktorý bol dovtedy na istý čas pozastavený.

V mesiaci august 2019 sme začali s výberovými skúškami pre 241 študentov, ktorí sa k nám prihlásili. Po intenzívnych 2 týždňoch výberového konania sme do prvého ročníka prijali 159 študentov, ktorí začali základným 3 mesačným programom.

S prvákmi nastúpilo do jednotlivých odborov aj 112 študentov druhého ročníka. Okrem nich 124 študentov začalo svoju odbornú stáž v rôznych miestnych podnikoch a firmách. Sme radi, že mnohí z nich si vo svojej práci udržiajú profesionálnu úroveň a sme si istí, že sa im na nasledujúcich diplomových skúškach bude dariť veľmi dobre.

Koncom novembra 2019 sme dostali výsledky národných diplomových skúšok od Najvyššej rady pre odborné vzdelávanie a naša odborná škola sa umiestnila na 4. mieste medzi 29 odbornými školami v krajine s relatívne vysokým počtom študentov, ktorí získali v priemere 90%. Jeden z našich študentov v odbore elektrikár sa dokonca zaradil na tretie miesto v celej krajine, z čoho máme veľkú radosť.

Aj keď neustále ďakujeme Pánu za mnohé milosti, ktoré sme dostali v minulých rokoch, chcel by som sa poďakovať aj všetkým našim dobrodincom. Hlavne tým, ktorí sú naďalej znakmi Božej prozreteľnosti, ktorí sa nikdy nezastavili v podporovaní našej práce a to tak prostredníctvom modlitby, ako aj materiálnej pomoci. Nech vás Boh všetkých žehná a odmení za vašu veľkorysosť.

Nádejní dobrovoľníci počas prípravy

Dobrovoľníci

Aj v roku 2019 nás Boh požehnal mnohými dobrovoľníkmi. **Desiati pracovali v Keni, Tanzánii a na Luníku 9.** Jedna dobrovoľníčka bola vyslaná a financovaná cez projekt SlovakAid, za čo sme našej vláde vďační. Päť z nich, však **kvôli pandémie, muselo svoju činnosť ukončiť skôr.**

Päťdesiat dobrovoľníkov zorganizovalo dvojtýždenný letný tábor na Zakarpatii Ukrajiny. Na túto službu sa pripravovali polroka.

Vysielanie dobrovoľníkov je jednou z najlepších investícií do rozvoja krajiny, kam prídu, ale aj do rozvoja našej krajiny, kam sa vrátia. Rozvoj spoločnosti neurčuje množstvo peňazí, ale bohatstvo ľudskosti, ktoré sa v nej nachádza. Dobrovoľníci im prinášajú nielen naše materiálne zdroje, ale predovšetkým sú nositeľmi našej lásky, nášho záujmu o nich. Práve táto prežívaná spolupat-

ričnosť je silou, ktorá mení a rozvíja svet. Aby tomu tak skutočne bolo, je dôležitá príprava. Bez nej dobrovoľnícka skúsenosť nemusí byť osočná, ale naopak škodlivá, ako pre dobrovoľníka samotného, tak aj pre ľudí ku ktorým by bol vyslaný. **Príprava dobrovoľníkov, ktorí idú na ročnú misiu, pozostáva z desiatich víkendových stretnutí od septembra do júna.** Pre súčasného človeka nie je ľahké nájsť si toľko voľného času, ale práve v tom sa ukazuje, koľko je ochotný pre svoju misiu obetovať. V príprave sa budúci dobrovoľník oboznámi s dobrovoľníctvom ako takým. Zistí, že môže mať pre dobrovoľníctvo nedostatočné moti-

Päťdesiat dobrovoľníkov zorganizovalo dvojtýždenný letný tábor na Zakarpatii Ukrajiny. Na túto službu sa pripravovali polroka.

vácie, dokonca aj také, ktoré sú škodlivé, priam patologické. Má čas skúmať svoje motívy, a tak sa zrelo rozhodnúť. Veľkú časť prípravy tvorí skúmanie rozvojových projektov, ktoré z nich pomáhajú na ceste k samostatnosti a slobode a ktoré sú naopak, ako aj sami Afričania hovoria, novým finančným imperializmom, vytváraním závislosti a prejavom moci. Ako pomáhať, aby pomoc bola skutočná, dlhodobá a dôstojná? Práve tu sú misijní dobrovoľníci obrovským prínosom, keď sami idú na rok do krajiny, aby spolu s jej obyvateľmi, bok po boku zdieľali ich nádeje i obavy. **Nie je to riadenie iných od počítača v bezpečí svojho domova, je to prítomnosť v ich prostredí, počúvanie a spolupatričnosť.**

Dobrovoľníctvo je obvyčajne spojené s mladými do tridsať rokov. Je čoraz bežnejšie, že sa doň zapájajú aj ľudia v zrelom veku, ktorí potrebujú prestávku v svojej pracovnej kariére a idú na rok

zmeniť svoj zaužívaný pracovný rytmus. Ešte rozšírenejším sa však stáva misijné dobrovoľníctvo dôchodcov, ktorí môžu na misii odovzdávať veľké skúsenosti aj zo svojho profesionálneho života.

Čo je k tomu potrebné? Najprv začuť Božie volanie, potom je nevyhnutná určitá pružnosť a schopnosť prispôbovať sa zmenám, solidný zdravotný stav a tiež aspoň základná znalosť nejakého svetového jazyka.

Okrem vysielania dobrovoľníkov sme prijali dve dievčatá z Azerbajdžanu, Vafu a Rasimu, na trojmesačnú dobrovoľnícku službu cez projekt Európskeho zboru solidarity. Dievčatá sa pre dobrovoľníctvo nachli, keď navštevovali doškoľovacie centrum Mária v Baku. Tento projekt však pre nás znamenal enormnú byrokratickú záťaž a neustále napätie z nejasností a nefunkčnosti online nástrojov. Úhrnom si vyžiadal viac než mesiac administratívnej práce jedného pracovníka. Ak sa prostredie pre aplikáciu týchto projektov nezmení, budeme musieť zvažovať svoju účasť na nich.

Veselé Vianoce dobrovoľníčiek Kiky a Laury

FINANCIE

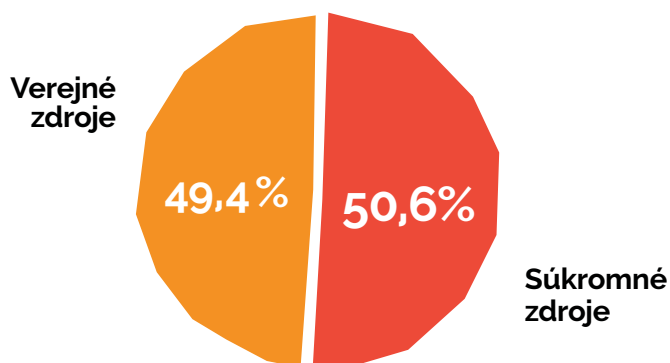
PREHĽAD MAJETKU A ZDROJOV JEHO KRYTIA K 31.12.2019

MAJETOK (AKTÍVA)	265 361,15
Dlhodobý majetok (netto)	- €
Financie	263 564,48 €
Pohľadávky (vrátane časového rozlíšenia)	1 796,67 €
ZDROJE KRYTIA (PASÍVA)	265 361,15 €
HV minulých období	150 675,15 €
Hospodársky výsledok	-11 105,46 €
Záväzky (vrátane rezerv a časového rozlíšenia)	125 791,46 €

VÝNOSY

VEREJNÉ ZDROJE (EÚ, ŠTÁTNY ROZPOČET A INÉ ZDROJE)	268 575,47 €
Budovanie mieru cez praktické zručnosti v Keni (Kakuma)	45 058,42 €
Podpora zamestnanosti v elektrotechnickom priemysle v Keni (Nairobi, BoysTown)	92 768,88 €
Lepší prístup k zručnostiam pre mládež v kraji Marsabit v Keni (Marsabit 2019)	111 276,50 €
Dobrovoľnícke projekty + IUVENTA	12 819,87 €
Príspevok na chránené pracovisko	6 651,80 €
SÚKROMNÉ ZDROJE (VEREJNÉ ZBIERKY, INDIVIDUÁLNI DARCOVIA, NADÁCIE, 2 %)	274 874,26 €
Verejná zbierka Tehlička 2019	137 141,07 €
Verejná zbierka Tehlička 2020	914,32 €
Program Adopcie tried	56 135,00 €
Program Adopcie detí	54 803,50 €
Individuálni darcovia, kampane, úroky, ...	22 556,09 €
2 % podiel dane PO a FO	3 324,28 €
VÝNOS CELKOM	543 449,73 €

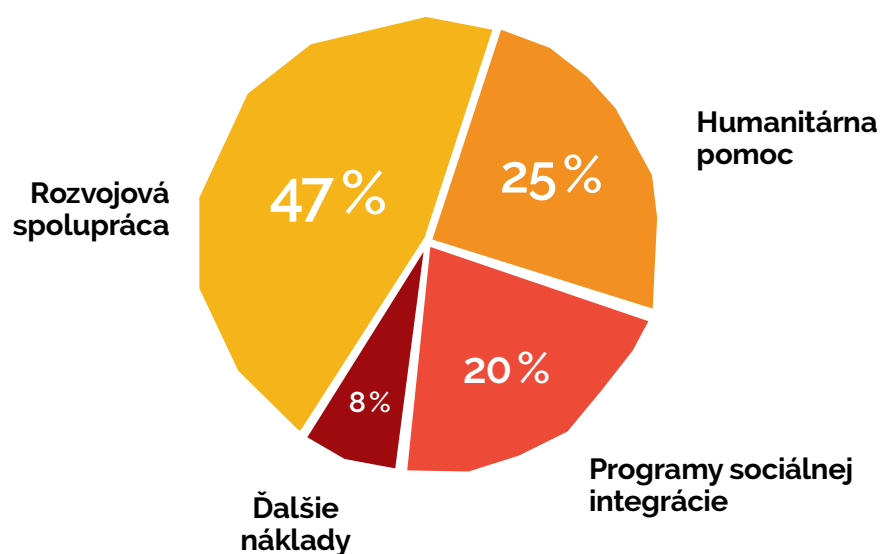
PERCENTUÁLNE ROZDELENIE VÝNOSOV

NÁKLADY

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA (PROJEKTY A DOBROVOĽNÍCTVO)	261 923,67 €
Budovanie mieru cez praktické zručnosti v Keni (Kakuma)	45 058,42 €
Podpora zamestnanosti v elektrotechnickom priemysle v Keni (Nairobi, BoysTown)	92 768,88 €
Lepší prístup k zručnostiam pre mládež v kraji Marsabit v Keni (Marsabit 2019)	111 276,50 €
Dobrovoľnicke projekty + IUVENTA	12 819,87 €
HUMANITÁRNA POMOC	138 055,39 €
Verejná zbierka Tehlička 2019	137 141,07 €
Verejná zbierka Tehlička 2020	914,32 €
PROGRAMY SOCIÁLNEJ INTEGRÁCIE	110 939,00 €
z toho Adopcie tried a detí	110 939,00 €
Program Adopcie tried	56 135,50 €
Program Adopcie detí	54 803,50 €
ĎALŠIE NÁKLADY (administratíva, poplatky, fundraising, rozvoj, členské)	43 637,13 €
NÁKLADY CELKOM	554 555,19 €

PERCENTUÁLNE ROZDELENIE NÁKLADOV

www.savio.sk
www.tehlicka.sk

Občianske združenie SAVIO
Miletičova 7, 821 08 Bratislava
e-mail: savio@savio.sk
mobil: +421 910 123 579

www.savio.sk
www.facebook.com/SAVIOoz
www.youtube.com/zdruzeniesavio
www.savio.blog.sme.sk
www.tehlicka.sk
www.dobrovolnici.saleziani.sk

Foto: saleziáni India, DBDON, Mária
Staselová, Kristína Ivančíková, Pavol
Rehák, Dominika Šimonffyová,
Zuzana Kňážeková

